

1987 Վ. ԵՐԵՎԱՆԻ ՀՆ 11

ՀԱՅԿԵՍՏԱՆ

იუსტიციის უწყის- ★ საჭიროს კავშირი ★

ბავშვებო, თქვენ ყველამ კარგად იცით, რომ 1917 წლის 25 ოქტომბერს (ძველი სტილით) მოხდა დიადი რევოლუცია, რომელმაც ძირფესვიანად შეცვალა ცხოვრება დედამიწის ერთ მეექვსედზე. დედამიწის ერთი მეექვსედი — ეს ჩვენი ქვეყანაა — საბჭოთა კავშირი.

მანამდე, 1917-მდე რუსეთის იმპერიაში შემაჯავალ ხალხებს დაუნდობლად ჩაგრაგდნენ მეფე, მემამულეები და კაპიტალისტები. ისინი ფუფუნებაში ცხოვრობდნენ, უბრალო ხალხი — მუშები და გლეხები კი — უკიდურეს სიღატაკეში. წვეთ-წვეთად უგროვდებოდა ხალხს გულში ბოლშა... უმტკიცდებოდა გადაწყვეტილება, დაემხო უსამართლობა და მოეპოვებინა ადამიანური ცხოვრების უფლება. მაგრამ ახალი ცხოვრების დასამკვიდრებლად, სამართლიანობის დასამყარებლად ბრძოლა იყო საჭირო. და აი, ხალხის ბრძოლას სათავეში ჩაუდგა ბოლშევიკური პარტია ლენინის მეთაურობით. 1917 წლის თებერვალში დაემხო მეფის ტახტი, მაგრამ საბოლოოდ ხალხმა მხოლოდ ოქტომბრის შეიარაღებული აჯანყების შემდეგ იგდო ხელთ ძალაუფლება.

დაიწყო ახალი ქვეყნის — მსოფლიოში პირველი სოციალისტური სახელმწიფოს მშენებლობა...

მას მერე 70 წელი გავიდა. და აი დღეს ოქტომბრის ქვეყანა — საბჭოთა კავშირი — მსოფლიოს უძლიერესი სახელმწიფოა. ხალხთა თავისუფლება, თანასწორობა, ძმობა, მშვიდობა, შრომა მისი კიდევ უფრო დიადი — კომუნისტური მომავლის საწინდარია.

ამ მომავლის მშენებლებს თქვენც, ბავშვებიც, მხარში უდგახართ. კარგი სწავლით და კარგი ადამიანობით, მომავალშიც თავდადებული შრომით თქვენ დაამკვიდრებთ კომუნიზმს ოქტომბრის ქვეყანაში.

კოცონი ტკაცუნობდა. სიბნელეში ნა-
პერწყლები ვარსკვლავებივით ცვიოდა.

ახლა უკრაინელმა მეტყვიამფრქვევემ
სტეფან გორდიენკომ წამოიწყო:

— გათენებისას მე და ჩემი მეგობარი
საგუშაგოზე ვიდექით. იქვე ლენინის კა-
ბინეტი იყო. უძილობისაგან თვალები
მეხუჭებოდა, უეცრად გაიღო კაბინეტის
პარი და გამოვიდა ვლადიმერ ილიჩი.
ბალტო მოეხურა; ხელში მკვლისძველი
ჩაიდან იჭერა.

— დილამშვიდობისა, ამხანაგებო!

— დილამშვიდობისა, ამხანაგო ლე-
ნინ!

— როგორა ხართ?

— გმადლობთ, კარგად. რა დროა,
ვლადიმერ ილიჩ?

ლენინმა ამოიღო ჯიბის საათი, და-
ხელა და თქვა:

— ოთხი საათია... რა, ცვლას ელით?

— უკვე დროა.

ილიჩმა საათი ჯიბეში ჩაიღო და
ადუღებული წყლისთვის წავიდა.

— მოიცა, მოიცა, სტეფან, შენ ამბობ
რომ ლენინი დამით ნახე? — ჰკითხა ივა-
ნოვმა გორდიენკოს.

— ჰო, — უბასუხა უკრაინელმა ჯა-
რისკაცმა.

— შენ, ძმაო, ლენინი დღისით გინა-
ხავს.

— კი, — დაუდასტურა გლეხმა გუ-
სევმა.

— შენ, იანოშ, ლენინი პოლკში სადა-
მოს ნახე?

— ჰო, — ამბობს ლატვიელი მსრო-
ლელი.

— მაშ, ლენინი შეუცვლელად მუშა-
ობს, არ იძინებს და არ ისვენებს?

— გამოდის რომ ასეა, ლენინი ხალ-
ხისათვის მუშაობს, — ერთხმად აღიარეს
მუშებმა, ჯარისკაცებმა და განათებულ
სარკმელს სიყვარულით შეხედეს.

იოსებ ნონაშვილი

მზემ წითლად ამოანათა,
თუ ეს დროშების ფერია?!

ნოემბრის დილა გათენდა,
დღეს შვიდი ნოემბერია!

გაჭხედეთ —

ჩვენთან,

ზეიმზე

მხეს ეელი მოუღერია

და როგორც საღამურები,

ჩვენი გულბეც მღერია.

ამ დღეს გაბრწყინდა ცისკარი,

როგორც მომავლის ნუგეში,

ამ დღეს დაქმნა სიბნელე,

გათენდა ხალხის გულბეც,

პირველად ამ დღეს გაისმა

მშვიდობის სიტყვა მართალი.

ამ დღიდან ხალხთა გასაფხულს

ვერ გაუმკლავდა ზამთარი.

ამ დღეს რადიომ ქვეყანას

ლენინის სიტყვა ასარა:

— მიწა

მშრომელ გლეხს ეკუთვნის,

მუშებს —

ფაბრიკა-ქარხანა!

მზემ წითლად ამოანათა,

თუ ეს დროშების ფერია?!

ნოემბრის დილა გათენდა,

დღეს შვიდი ნოემბერია!

პაპის მარჯვენა

ვლადიმერ ასლამაზიშვილი

მხატვარი თამაზ სუციშვილი

თემოს პაპა — კირილე — ცალხელდა. მეორე ხელის ადგილას ხალათის ცარიელი სახელო უფრიალებს.

ცალხელას უჭირს ტანსაცმლის ჩაცმა. ხან თემოს ბებია ეხმარება, ხან — დედა.

ერთ დღეს არც ბებია იყო შინ, არც დედა. საღღაც დილაადრიაანად წასულიყვნენ. ახლადგამოდვიძებულმა ბიჭმა თვალი შეასწრო, რომ კირილე პაპა საწოლზე ჩამომჯდარიყო, მუხლებზე მზით გადახუნებული ლურჯი ხალათი დაედო და ჩაცმას ცდილობდა, მაგრამ უჭირდა, ვერ მოეხერხებინა.

თემო პატარაა და ადრე თითქოს ვერ ამჩნევდა, რომ პაპას ერთი მკლავი ჰქონდა. წლეულს ბიჭი გაიზარდა, უფრო დაკვირვებული, საზრიანი გახდა. განა ბებიაც იმიტომ არ გაიძახის მაღიმაღლ, ჩვენი თემური გონში ჩავარდა, ვაჟაკიაო?!

თემოს ძალიან შეეცოდა მოხუცი. მივიდა, საწოლზე გვერდით ჩამოუსკუპდა და ჰკითხა:

— პაპა, რა უყავი მეორე ხელი?

— განა შენთვის არ მითქვამს?! — გაუკვირდა პაპას და აი რა უამბო:

— დიდი ომი იყო ლენინგრადთან. ფაშისტებს ალყაში ჰქონდათ მოქცეული ქალაქი. უშენდენ და უშენდენ ყუმბარებს. მე მაშინ ლენინგრადის დამცველთა შორის ვიყავი, საჟენიტო ტყვიამფრქვევით მდინარე ნევაზე მდგომ კრეისერ „ავრორას“ ვდარაჯობდი.

ფაშისტებმა იცოდნენ, თუ რას ნიშნავდა „ავრორა“ საბჭოთა ადამიანებისთვის. 1917 წლის 7 ნოემბერს ქვემეხების ქუხილით მან პირველმა ამცნო სამყაროს რევოლუციის დიადი გამარჯვება, მუშათა და გლეხთა ხელისუფლების დამკვიდრება. ჰოდა, ფაშისტები ამიტომ ცდილობდნენ მის მოსპობას — მტრის თვითმფრინავები თავს კრაზანებივით დაბზუოდნენ, ყუმბარებს აყრიდნენ.

არც ჩვენ ვიყავით გულხელდაკრეფილები, ჩემო კარგო ბიჭო; ქუხდა საჟენიტო

ქვემეხები, კაკანებდნენ ტყვიამფრქვევე-
ბი. ბევრ ფაშისტურ სვავს ცეცხლი გაფუ-
ჩინეთ, ბევრიც ძალღივით კულამოძუე-
ბული უკან გაიქცა; მოკლედ, კრეისერ
„ავრორას“ ვერაფერი დააკლეს, იდგა
ისევ ამაყი და უფნებელი, აკვანივით ირწე-
ოდა ნევის ტალღებზე.

და აი, ერთ ღამეს კვლავ გაისმა მტრის
თვითმფრინავის ღმუილი. ჩაბნელებული
ცა უცებ პროჟექტორებისა და აფეთქებუ-
ლი ჭურვების შუქმა გაანათა. ცეცხლს
აფრქვევდა ჩვენი ტყვიამფრქვევი.

იმ წყეულ ფაშისტ მფრინავს, ჩანს,
თავგზა აებნა ცეცხლისა და პროჟექტორე-
ბის დამაბრმავებელ შუქში, ყუმბარები
უწნისრივად ჩამოყარა და თავს უშველა.
ერთი ყუმბარა ჩემს ახლოს აფეთქდა, მძი-
მედ დავიჭერი, აი მაშინ დავკარგე მარჯვე-
ნა ხელი.

— მერე, პაპა, ველარ იპოვნე? — იცი-
თხა სმენადქცეულმა თემომ.

— რა? — ვერ მიუხვდა კირილე პაპა.

— ხელი, პაპა, ხელი დავკარგეო...

მოსუცმა თემოს ნათქვამზე ჭერ გაი-
ცინა, მერე სერიოზულად უთხრა:

— მე, იცი, როდის ვიპოვი დაკარგულ
მკლავს?

— როდის?!

როცა შენ ჩემი მარჯვენა ხელი იქნე-
ბი! — თქვა და ისევ ხალათის ჩაცმა და-
აპირა.

— მოიცა, მოგეშველო, პაპა! — შეს-
ძახა ბიჭმა. იგი საწოლზე დაჯდა. აიღო
ხელში ხალათი. ბოლო ისე აუქცია, რო-
გორც ამას ბებია და დედა აკეთებდნენ
და პაპას საყელოში თავი ამოაყოფინა.
ახლა ხალათის სახელო განზე გასწია და
მოსუცმა შიგ უწვადებლად მარცხენა ხე-
ლი გააძვრინა. თან — ყოჩაღ ბიჭო, ყოჩაღ
ბიჭოო, — აქეზებდა შვილიშვილს. თემომ
განა მარტო ის აკმარა? მიაყოლა და რაც
ლურჯ ხალათზე პაპას ღილიდან ეკერა,
სათითაოდ შეუკრა. მერე საწოლიდან ია-
ტაკზე ისკუპა, პაპას ფეხსაცმელები მო-
ურბენინა, ფეხები შიგ ჩაადგმევინა და
წონრები კონტად გამოუნახკვა.

თემოს კარგი საქციელით ნახიამოვნე-
ბმა კირილე პაპამ შვილიშვილი გულში
ჩაიკრა და უთხრა:

— მე უკვე ვიპოვე დაკარგული ხელი,
შენ ჩემი მარჯვენა ხარ!

1903 წელს თბილისში დაარსდა ავღაბობის არალეგალური სტამბა, რომელმაც დიდი როლი ითამაშა საქართველოში რევოლუციური აღმავლობის საქმეში. აქ, პატარა ორსართულიანი ხახლის საიდუმლო სარდაფში, სადაც საგანგებოდ გათხრილი ჭითი ჩადიდონენ, იბეჭდებოდა და მშრომელუბს შორის ვრცელდებოდა ვ. ი. ლენინის შრომები; აგრეთვე, პროკლამაციები და საბრძოლო ფურცლები. შემდეგ ჟანდარმერიაში მიაგნო სტამბას და ააფეთქა. საბჭოთა ხელისუფლების წლებში იგი აღადგინეს და ავტო უკვე 50 წელია, რაც აქ ჩვენი ხალხის რევოლუციური წარსულის ამსახველი სტამბა-მუზეუმი გახსნილი.

ჩემი ბავშვობის ქუჩა

როცა ჩემს ღამას ქუჩაზე
აკაცეები ევავის,
თაფლის სურნელი მიჭეკვება
ცაში აფრენილ ევავილს.
აქ შემოღვომას ამშვენებს
ფოთლებს ნიაჟყარი,
აქ ზაფხულია საძმო,
ზამთარი სოცანრი.

ეოველ ამინდში, ეოველ დროს
ქუჩა ბევრ სტუმარს ელის,
აქ ის კოპწია ხსლია
ზღაპრული, საევირეული...
დიდ-ზატარას რომ აოცებს

ღრმა, საიდუმლო ჭებით,
თავის კმირული წარსულით,
ქარიშხლიანი წლებით,
დარბაისლური იერით,
პაწია ნავთის ღამებით,
ასრით და მისნით ძლიერით,
მიწაში ჩადგმულ სტამბით.
სტამბა დუმს, აღარ გუგუხებს,
არც რკინის გული უცემს
და მინც თითქო ავჯანის
ქვეყნად საბრძოლო ფურცლებს.
ქართულ-რუსულით-სომხურით
ის კვლავ მშრომელებს რსხმავს,
რომ იხეიძოს მიწაზე
ძმობის, ერთობის ასრმა.
კლავ მოწოდება ლენინის
ჭექს ფოლადივით ძტეიცედ
— პროლეტარებო, შეერთდით,
ხალხებს მშვიდობა მიეცეთ!
როცა ჩემს ღამას ქუჩაზე
აკაცეები ევავის,
თაფლის სურნელი მიჭეკვება
ეოველ გაფრენილ ევავილს!

ცნა კიტაშვილი

ნეკოდეენა

ნეკოდეენა რიველუში

ტარიელ ჭანტურიანი

სომ ასეთი ციცქნაა,
 ამნაირი წრიანა,
 გაგეჟღებით, რაც მაგან
 წელს ეურძენი კრიფა!
 ნეკოდეენას, მაძიკო,
 იცით, როგორ აგნებს?
 იქით მიდის, საითაც
 დიდს დალანდავს ჯაგნებს!
 აღარ უნდა ამ საქმეს
 დიდი ფიცა-მტკიცია,
 მისი ნახელავია,
 ეს აქ ეველამ იცის!

ცხრა მანქანა დატვირთო,
 ამდენივე — ვირი!
 მხოლოდ ამის შემდეგ
 გაისუვლა ზირი:
 რქაწითელი მიირთვა
 ბარე ათი ვედრო,
 განაშორა რჯულსე და
 დაეფოლა „წედრო!“
 სომ ასეთი ციცქნაა,
 ამნაირი წრიანა,
 გაგეჟღებით, რაც მაგან
 წელს ეურძენი კრიფა!
 გადიტევაჲა მკლავები,
 მუხლი გადიეუვლიფა,

მაინც კრიფა ეურძენი,
 სულ კრიფა და
 კრიფა!
 ლოცნავს მთელი სოფელი:
 — მოკემართოს სელი!
 — ნეკოდეენავ, რას გვეტევი,
 როგორი გვაქვს რთველი?
 რა უნდა თქვას! —
 ბიჭს ზირი
 ეურძენითა აქვს სავსე!
 დაცუნცულუმს რიგებში
 და ვედროუმს ავსებს!

ენო მგალოგლიზვილი

თემურმა ქუნიდან დიდი, ბრტყელი ქვა შემოიტანა და ვიას დაუდო.

— პო, ეს კარგად მოიფიქრე, — მოუწონა ვიამ, რომელმაც ქუნიდან შემოტანილ ქვაზე აგურის ნატყნები დააღაგა, სხვა ქვა ზევიდან დასცხო და პატარ-პატარა ნამტვრევებად აქცია.

— ცუდი ბიჩი, ცუდი ბიჩი! — ჩაესმათ ამ დროს ყმაწვილებს. ეს მათი მეგზოვე ზეითუნა იყო, რომელმაც გრძელტარბიანი ცოცხნი აკაცის ხეს მიაყუდა, ბიჭებს გაბრაზებული მოუახლოვდა და მუშტი მოუღერა.

— ჩვენ თვითონ, ჩვენ თვითონ ავაღაგებთ! — დაიფიქრეს ბიჭებმა და აგურის ნამტვრევებს, როგორც ძვირფას განძს, ზედ გადაეფარნენ.

ბავშვების საქციელზე მეგზოვეს გაეცინა, თავი გადააქან-გადმოაქანა და ახლა თითის ქნევით დაემუქრა.

ბიჭები მონჯებივით დასცქეროდნენ აგურის ნამსხვრევებს.

— დცი რა, გუშინ რომ «შენობის ასაგებად» მოზველილი ტალახი მივფანტ-მივფანტეთ, ალბათ იმაზეა გულმოსული.

— ონკანიც რომ დიად დავტოვეთ?!

— გახსოვს, ერთხელ, ბურთით ჩატყნელი მინის ნამსხვრევებიც მაგან ახვეტა. — ალაპარაკდნენ ბიჭები და ყველაფერი გაახსენდათ.

— რა კეთილია ჩვენი მეგზოვე! — თქვეს ბავშვებმა და ერთმანეთს პირობა მისცეს აღარასოდეს გაენაწევენინათ ზეითუნა.

ბავშვებმა დაწყებული საქმე განაგრძეს, აგურის ფენილით ეზოს ყვავილნარი გააღამაზეს. აგურს რომ ნაყავდნენ — ის ადგილიც გაასუფთავეს და ღიმილით შეხედეს ერთმანეთს.

— აღარ დაგვემდურება! — წარმთქვეს დაბეჯითებით და ეზოში მოფუსფუსე მეგზოვესთან ამაყად წარსდგნენ.

ზეითუნამ თავსაფრიდან გამორჩენილი თმა შესწორა, მის წინ გარჩერებულ ბიჭუნებს კმაყოფილებით შეხედა და ალერსიანად გაუღიმა.

მხატვარი ნანა ჭურულუია

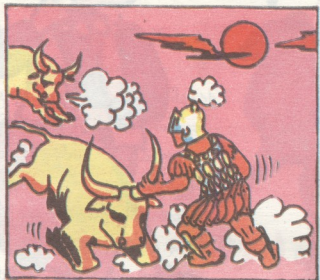
ՅՈՒՍԵՓ ԵՎ ԲՆՅԱՄԻՆ

ՅԵՐՈՒՍԱԼԻՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿՈՆՑԵՐՏԻ ՄԱՍԻՆ

ՆՅՈՒՍԵՓ-ԲՆՅԱՄԻՆ ԵՎ ԲՆՅԱՄԻՆ

ԺԱՐՈՒ ԿՈՐԵՆՏԻՆ (3500 ՅՅ)

Նա չափ-ճանաչում չուներ իր ընտանիքի անունը և անհայտն էր իր ծննդավայրը...

ՅՊՈՅՆԱՆ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ... ԵՎ ԶԱՅԱՆԵՐ ԵՎ ԿՈՆՏԱՆՍՏԱՆՆԵՐ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ...
ԴԱՅՐԵՎԱՆ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆ ԶԱՅԱՆԵՐ ԵՎ ԿՈՆՏԱՆՍՏԱՆՆԵՐ...

ԵՎՈՒՈՆԵ,
ՅՅՆԵՐՉԱՆԱՊ!

ՅՊՈՅՆԱՆ!

ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ!
ԿՈՆՏԱՆՍՏԱՆՆԵՐ...

ՅՅՆ, ԿՈՆՏԱՆՍՏԱՆՆԵՐ, ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ...

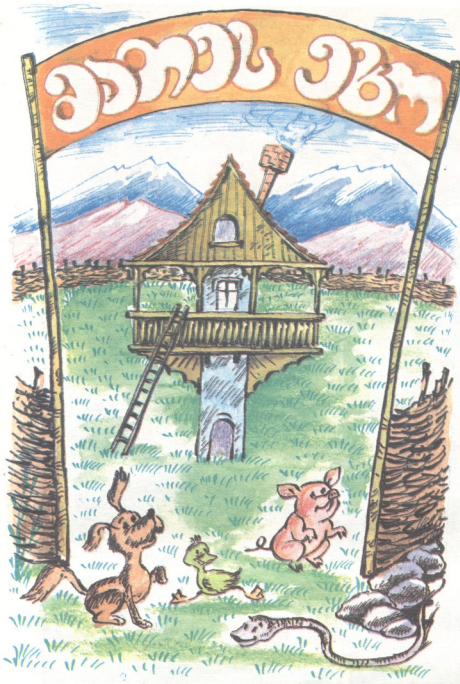
ՅՅ, ՅՅՆԵՐ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ!

ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ...

ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ, ԿՈՆՏԱՆՍՏԱՆՆԵՐ, ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ?

ՅՅՆԵՐ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ
ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ,
ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ,
ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ...

სოკო და ნინია

მრლო ახვლედიანი

ერთხელ წიწილას ეძინა. სწორედ იმ ადგილას, სადაც ერთხელ წიწილას ეძინა, სოკომ იწყო ამოსვლა. სოკო ისე სწრაფად იზრდებოდა, რომ წიწილამ გადაიძებაც ვერ მოასწრო. როცა გაიღვიძა, უკვე გვიან იყო. სოკოდან ვეღარ ჩამოდიოდა.

სოკო კი იზრდებოდა და იზრდებოდა. წიწილას ძალიან შეეშინდა და წივილი ატეხა.

სოკოს ქვეშ მთელმა ეზომ მოიყარა თავი. ატყდა ერთი ალიაქოთი. ყველას

უნდოდა, ეშველა გასაჭირში ჩავარდნილი წიწილასათვის.

მხოლოდ მათე არ იყო მათ შორის, რადგან ის იმ დღეს ისეთი პატარა იყო, რომ ჯერ არც კი იყო დაბადებული.

სოკოს ქვეშ ატეხილ ჟვიღ-ხივილზე ყორის ვადაღმა, ლოდებში მობინადრე კოჭლი ანკარაც კი შესრიალდა მათეს ეზოში და სოკოსაკენ გაეშურა. მისმა გამონენამ კიდევ უფრო დიდი აურხაური გამოიწვია: კოჭლი ანკარა შხამიანი გველი ეგონათ. ანკარა თავისი ლოდებისაკენ გაბრუნდა.

— თავი რომ დაუღია და იზრდება, — თქვა ვიღაცამ, — გავაგებინოთ, შეჩერდეს!

— ვუთხრათ, ვუთხრათ! — აყვირდნენ სხვებიც.

— მერე ყურები სადა აქვს, რომ ვუთხრათ? — იკითხა ვიღაცამ.

დაიწყეს სოკოს გარშემო სირბილი და მისი ყურების ძებნა.

ვერ ნახეს.

სოკო იზრდებოდა და იზრდებოდა. წიწილა წიოდა და წიოდა. სხვები სოკოს ყურებს ეძებდნენ და ეძებდნენ.

— მიწას ჩავძახოთ, ალბათ სოკოს ყურები მიწაში დარჩა. — მოიფიქრა ვიღაცამ.

მაშინ ყველამ ერთხმად მიწას ჩასძახა.

სოკოს, მართალია, ვერაფერი გააგონეს, სამაგიეროდ გააგონეს ჭიანჭველას. ჭიანჭველამაც არ დაიხარა, ჩაძვრა მიწაში და ყურში უწურჩულა სოკოს, შეჩერებინა თავისი თავის ზრდა.

სოკომაც შეწყვიტა ზრდა, ჩაიშუხლა და თავი დახარა. წიწილა მშვიდობიანად ჩამოხტა მიწაზე.

შემდეგ სოკო კვლავ წელში გასწორდა და სამუდამოდ იქ დარჩა, სადაც ამოვიდა.

სიმღერა ბაბულზე

ავთანდილ მავრაღიშვილი

გვიყვარს შენი მთა-ბარი —
 მზის სხივებით ნაბანი.
 მიწა — მწვანე ლეიბი,
 ზეცა — ლურჯი საბანი!
 სინარულის მომფენი
 შენი ქალაქ-სოფელი,
 შენი ზვრები, ბაღები,
 ტყე და იალაღები!...
 შენი ამერ-იმერი,
 კალთაუხვი, მოვლილი,
 მოგვივლია სიმღერით,
 სიმღერთვე მოვივლით!
 მზე სავსე გაქვს სინათლით,
 მზით სავსე გაქვს მტკვნელები...
 ვისწავლით და ვიშრომებთ,
 თავზე შემოგუვლებით!
 ვიცით, შენს გულს ზარმაცდი
 და ლაჩარი არ უყვარს.
 ცასახელებთ გმირობით,
 დედანავით სანუკვარს.
 გვიყვარს შენი მთა-ბარი —
 მზის სხივებით ნაბანი,
 მიწა — მწვანე ლეიბი,
 ზეცა — ლურჯი საბანი!

რა სჯობს

რა სჯობს ცნას კრიალასა,
 და ცხვრით სავსე იალაღსა!
 ბიჭს — გამრჯეს, სმაწკრიალასა,
 გოგოს — თვალბეცკრიალასა!
 ნიავს — მზეში ქრიალასა,
 კარს — სტუმრისვან ჭრიალასა!
 ქალს — ოჯახში მოფუსფუსეს,
 კაცს — შრომაში ტრიალასა!
 საქართველოსთვის ამოსულს,
 მესს — ჩანჩახას, ბრიალასა!

ნოღარ წუღიისკირი

ფისუნია ფი და მურიკელა მარტო რომ დარჩნენ, მურიკელამ ხმადაბლა შეუღრინა.

— რატომ ჩამცხე თათი ღრუნჩში!..

— რატომაც შემიყეფე, იმიტომაც ჩაგცხე! — მიუგო ფი.

— კარგი, ჰო, დედაშენის ხათრით გაბატიებ, — უთხრა მედიდურად მურიკელამ.

ფი და მურიკელა მინდორში გაიქცნენ და... თამაშობაც გაიმართა. ფი აიყალყა, მის გარშემო მოხტუნავე და მოთამაშე ლეკვს თათებს უცაცუნებდა. მურიკელა ალერსით უყეფდა და კუდის თამაშ-თამაშით თითქოს უტეკდა, გარს უვლიდა.

ზოგჯერ ფი მინდორში გაიჭრებოდა, უკან მოხედავდა მურიკელას, მიაკნავლებდა — კატა-თავგობანა ვითამაშოთო. მურიკელაც მხიარული ყეფით გამოუდგებოდა. ფი უცებ შეჩერდებოდა, წედან-

დებურად აიყალყებოდა, ქათქათა, ფუმფულა მუცელ-გულ-მკერდს გამოაჩენდა და მურიკელას შავ ღრუნჩზე უცაცუნებდა წინა თათებს, ზომაზე მეტად ახლოს ნუ მოდიხარ, თორემ ხომ კარგად გახსოვს, ბრჭყალებიც რომ მაქვსო.

ამ ამბავს ჰი ხიდან უყურებდა, ჯერაც ხის ტოტზე ესკუბა, ფისა და მურიკელას შერიგება ვერ დაეჯერებინა. პის ეჭვი გამართლდა. როცა თამაში გახურდა, მურიკელას მეტი მოუვიდა, ღრ... ღრრ-ო, — უაღვილოხარ, თორენა რატომღაც და ფისუნისას კბილი გაჭკრა.

— ღრრრ!.. — გამოაჯავრა ფი და პასუხად ბრჭყალიანი თათი შეაგება. მურიკელა აყეფდა და ფის შეუტია. ფიმ მოუსვა და იმ ხეზე ავარდა, სადაც მისი დაიკო — ჰი იჯდა.

— მურიკელა ღრრ!.. მურიკელა ღრრ!.. — ჩამოსძახეს ღრენიას დებმა.

მეფა კახია

შორს გაფრინდნენ ჩიტები —
 შუქერი,
 კვრიტი,
 ოფოფი,
 ქარი თავს დასტრიალებს
 ხეებს — უკითლად
 მოფოთლილს.
 წია, წია, წაილა
 თითო-თითო ფოთლი,
 მერე ქარიც წავიდა
 და ხე დარჩა ობოლი.

კულგულის ხეში

ბარცხული ნებრი

ზალვა ჰივაზვილი

ჰა, ირიჭრეჯა,
 ადგა ნიაჟი,
 ტუემ გაიღვიძა
 შრიალ-შრიალით,
 ისმის ბულბულის
 ტიაჟ-ტიაჟი,
 ტკბილი ვალოზა,
 სტევენა-წვრიალი...
 დედის მუძუსთან
 მიძინებული
 ნუკრი წამოსტა
 დაფეთებული,
 თვალი მოავლო
 გაოცებული,
 და დატკბა ჩიტის ხმით
 დიდებულით!

მეა ნაპალოძე

ერთ დღიას ატმის ხიდან ატამი ჩამოვარდა და მიწნადგმე ხუთკაპა პატარა ტოტს წვეროკინახე ჩამოეგო. გაცოცხლდა ატმისთავა ტოტი — ხელ-ფეხი მოება, წამოდგა, მაგრამ იქვე შეჩერდა, რადგან თვალეები არა ჰქონდა და ვერაფერი დაინახა. მიაფათურ-მოაფითურა ხელი, მახლობელ ვაზზე მიუყუდულ მტევანზე მოუხვდა თითები, აართვა ორი მარცვლი და თვალეებად ჩაისვა. შემდეგ ხეები შეათვალღერა, მოწვევითა ორი მარცვლი აღუბალი — ტუნებად გაიკეთა, ფშატი ცხვირად დაიდგა, ლედეს პირი შეუხნიქა, უწწით ახწია და თვევ ღაიმხო, — ესეც ბერეითო. ახლა ხალაით დამჭირღება, ხალათიც ავერ ის მსხალი იქნებოა. იმ დროს დიდი კაკალი დაინახა, გააპო, ლეხნები ამოიღო და ნაჭუჭა ფეხსაცმელეებში ჩხირა ფეხები ჩადგა, მერე

როგორ გაინდა

ხილეულის ბიჭი

ერთი ლეხანი შუაზე გავო, ნახევარი მარჯვენა ყურად მიიკრა, და ნახევარი — მარცხენად. ჩაიხელა რუს წყალში და ჩაუთქრდა: „ახლა მე ვიტამინებით სავსე ხილეულის ბიჭი ვარ, მაგრამ მეგობარი რომ არა მყავს, მარტომ როგორ ვიცხოვრო“.

გაიხელა და ხელავს — რუს მეორე ნაპირს, დაბარებულოვით, ბოსტნეულის ბიჭი მოადგა. გაუხარდა ხილეულის ბიჭს, რუ გატოლა და მეგობარს გადაეხვია, მერე ორივენი დღინით გაუყვნენ ბელიცს.

ბავშვებო, მე თქვენ ხილეულის ბიჭის გარგნობა ავიწერეთ, ახლა თქვენ წარმოიდგინეთ, როგორი იქნებოდა ბოსტნეულის ბიჭი. დახატეთ და ნახატები ჟურნალ „დილის“ რედაქციაში გამოგზავნეთ.

ღილა აპალითი

მუხის ქვეშ ზის პატარა რუო და თვისთუის ღაზარაკობს: — ახე უქმად მარტომ ვეგდო დრუტუნეის შესაქმელად? ავღეები და ამ ტვეს თიქვე დავუყუები ნელა-ნელა, ქუდი მხურავს, კაცურად წავალ, ხევეებს გავეწურავ და ჩავიღუნ საქმესა ვაგავდურს და საქმესა. თქვა და ახეც მოიქცა — რუოთა უარი შეჭარა,

მუნსარის

ის არ იყო ზარმაცი, ბეჭია და მკუეზარა. მდინარეში შეწერდნენ, არ დახჭირდით ნეუები, დაბიყვნდნენ რუოები წყალში ნახანაეები. მიცურავენ, წინ უძღვით ცეროღენ ზარდალი — პატარა და დიდგულა, დევკმირუბის ხადარი. ჩაუქროლეს მინდვრებს და ტვეებს ფაფარაურღებს,

დაბადება

ბოლოს ერთან შეწერდნენ, შეწერდნენ და გაკვირდნენ. მიწა იყო სრიოკი, თვალთ ვერ არ ნანახი, არსად ჩანდა ვეუილი, ხე, ბუქჩი და ბაღახი. რუმ მომქეებს გასამასა: აი, ხად ვართ ზაქროთ, აქ დავხსნდვით, მიდამო, სიყვდილს გადავარჩინოთ. მართლაც ახე მოიქცნენ, კვეთეს რას იხამდნენ, დრმად ჩაუღუნ მიწამი

მხატვარი **ლალი ლომთაძე**

და იქ გამოიჩამდნენ. გაზაფხულის ცინცხალა მსემ რომ გამოხანათა, ველზე მუნის ელორტები ამბობოდნენ თანდათან. „ო, ხალაში გაზაფხულს, ო, ხალაში შხის სხიეებს!“ ქორთუა ელორტი დღინებს, ქორთუა ელორტი ბიბინებს. იბადება მუნის ტვე ისე, როგორც ლექსშია, დაიხსოვით — რუო მუნის ნუოუი და თეხლია!

პალერი ზინჭარაძე

ჩემი ძმა სკოლიდან რომ მივიდა, ორი ჯამი ლობით შესანალა, რაც წყალი იყო, ისიც ერთიანად დაპყოლა, მაგრამ წარამარა გაიძახოდა:

— რა ცხარე ლობითა, დედა, წყალი კიდე მინდათ. შემეცოდა, წავიდე ცარიელი დოქი და ჭასთან ჩავედი.

მაინცდამაინც მაშინ გამოტყეს მეზობლის წიწილებმა.

— ააზზე, გამოიტყცი, რა გინფენოთ, — დამიძახა ერთი ბიცოლამ.

გადავძევირე ლობზე და საბუდარზე მივიბრინე. მეც მივედი და ბოლო წიწილაც გამოირეკა. ყვითლები იყვნენ, საფარლები, კვერცხის ნაჭუჭებზე აღიოდნენ, ფორნილობდნენ. ერთი სულაც უკუღმა გადატრიალდა და ძლივს წამოდგა ფეხზე.

კრუხი ქოთქოთებდა, ერთ ამბავში იყო.

— ესენი საშადაში უნდა შევიფანოთ, თორემ კატა შეჭამსო, — თქვა ერთი ბიცოლამ, გოდორს ფსკერზე თივა დაუფინა, ჯერ კრუხი ჩასვა შიგ, მერე წიწილები, და გოდორი საშადაში წავიდეთ.

კრუხი დაწმარდა, გაჩუმდა და შვილებს დაუწყობოთვალაირება.

ისეთი კარგები იყვნენ, ისეთი კარგები, მოკლედ, არ ვიცი.

ავიფანე ერთი წიწილა და ხელის გულზე დავისევი. ძლივს იდგა ფეხზე, შავი ნისკარტი ჰქონდა და შავი

თვალები. მივადე ცხვრი ნისკარტზე. ვუყურებ, ვუყურებ, ვერ ვძღვები ყურებით.

შუბს კვიცილის ხმა გავივინეთ და გარეთ გავცივიდით.

ვხედავ, ჩვენს ჭასთან ხალხს მოუყრია თავი. დედანიჩემი მოთქვამს,

— მიშველეთ, ხალხო, დავილუპო!

ჩვენი მეზობელი, ინდიკო ბიძია, აწმარებს, — აქვე იწნება სადმე, დაწმარდით.

— აბა, დოქი რომ დგას ჭასთანო, — არ ცრება დედაჩემი, — ჩავარდა ნამდვილად. ასე იცოდა მაგან, თითის წვერებზე აიწვედა, გადაეფოფა თავსა და თავის ანარეკლს უყურებდა ჭაში.

მივხედი, რომ ჩემზე იყო ლაპარაკი, — დედიკო, აქა ვარ, ნუ ტირი-მეთქი, — დავიძახე და ლობზე გადავძევი. ჩამიკრა დედაჩემმა გულში, დამიწყო კოცნა, თან ცრემლები მოსდიოდა ღაბა-ღუბით.

ჩემი ძმა მოშორებთ იდგა, ხეზე იყო მიყუდებული და ისიც ზღუქუნებდა.

ყველა რომ ტირიდა, მეც ავტირდი. თან ვფიქრობდი: — მართლა ხომ არ ჩავვარდნილვარ ჭაში და რა გვატრებებს, რომ ვტირით-მეთქი?.

როცა ეს ამბავი მოხდა, ძალიან პატარა ვიყავი, ერთი წელი მაკლდა სკოლაში შესვლას. ახლა ცერებზე შედგომა აღარ მჭირდება, ისე ჩავყურებ ჩემს ორეულს წყალში და არც არავის ეშინია, იაზზე ჭაში ჩავარდებო.

მხატვარი ნანა სულავეზაშვილი

შოთა აპირანაშვილი

უკანას

ის შრომის სინთიმია,
 გეცოდინება ნამდვილად
 და უკანასკნელ წმოვანსაც
 ჩამოაცილებ ადვილად.
 თუ გაზაფხულის ბოლო თვის
 სანელსაც იტყვი რაც არი,
 დასაწყის ნაწილს ჩაურთე
 მისი პირველი მარცვალი.
 უზარმაზარის სანაცვლო
 სიტყვა დასკვნისთვის გჭირდება,
 მას ორი მსგავსი ბგერა აქვს,
 ერთი მათგანი სცილდება.
 პასუხი განლაგს ბრძოლებში
 მოპოვებული დიდება.

ჭიქა

საპარტეზელს ალკა ცა-ისა
 ღა ვ. ი. ლენინის სხეულში
 კიონერთა ორბანიზაციის
 რუსკულკიური საბჭოს შურ-
 ნალი უმცროსკლასელთა-
 ვის.

გამოდის 1904 წლიდან
 საქ. კ. ც-ის გამოცემლობა.

შთავარი რედაქტორი
 მწვერ ნიშარაძე

სარედაქციო კოლეგია: მუსარდ აბო-
 ბაძე, მანანა ანთაძე, ლაბარა ბაბუა,
 მგო რაქითაშვილი, ლილია შიამი,
 მელა ლოსაპირიძე, მამულა შიამი,
 ლივივილი, აზრსა ნალირაძე, ბი-
 იორგი რიქინიშვილი (სამხატვრო რე-
 დაქტორი), მანგო ნალარი (პ/მე-
 მლოენი), ბიჭო მელაძე, მარგო ხარა-
 ტიშვილი.

ტექნიკური რედაქტორი
 მწვი შერქეილი

მისამართი: რედაქციის, გამოცემლობის,
 სტამბის—თბილისი, ლენინის 14. ტელ:
 შთ. რედაქტორის 93-41-30, 93-98-15;
 პ/მე. მლოენის 93-10-32, 93-98-18; სამხ.
 რედაქტორის—93-98-18; განყოფილებე-
 ბის 93-98-19.

გადაცე ასაწყობად 14.09.87 წ., ხელმო-
 წერილია დასაბეჭდად 9.11.87 წ., კვალ-
 ლის ზომი 60×90¹/₈, ფის. ნაბ. ფურც.
 2,5 ტირაჟი 168.000, შეკვეთა №2186

ელაზ ნახტი
 მუსარდ აბოტაძის

«Дила» («Утро») еженесячный жур-
 нал ЦК ЛКСМ Грузии и Грузинского
 Республиканского Совета Всесоюзной
 пионерской организации им В. И.
 Ленина для младшеклассников, на груз-
 инском языке.

Отпечатано в типографии издатель-
 ства ЦК КП Грузии.
 Главный редактор Энвер Нишарაძე
 (тал. 93-41-30).

Адрес редакции и издательства:
 380096, г. Тбилиси ул. Ленина, 14.
 Объем 2,5 печатных листа, тираж
 168.000. Заказ №2186

მშობსან

გარეთ — ბროლის გაღავანი
 შიგნით გზა ცხრაკლიტული...
 ხან ბომზეა წამომჯღადრი,
 ხან ჭერზეა დაკიდული,
 სიბნელეში გზას გვინათებს
 სიცხისაგან განვითქული.

მიხაილ ხარიტონაშვილი

„ქიჩის“ სამაგრივენი ქუჩეხი

მამუკა კვანტალიანი

1921/25

ინდექსი

76033

საქართველო
საბჭოთავო
სამხრეთი

კახა სულდამე

თამარიკო აბაჯამე

ადგი ოქტომბრის 70 წლისაღმე მიძინილი ნახაგებე შეასრულეს ქუ-
თაისი, ოფორჩხეთისა და გუმათის სკოლების მოსწავლეებმა. (მას-
წავლებელი ზაურ წითაშვილი)